

KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

ZATWIERDZIŁ

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej

PROGRAM SZKOLENIA SPECJALISTYCZNEGO W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA ZAGROŻENIOM CHEMICZNYM, BIOLOGICZNYM, RADIACYJNYM, NUKLEARNYM I WYBUCHOWYM

tekst ujednolicony
Warszawa, 31 grudnia 2025 r.

Treści niniejszego programu, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP w dniu 28 października 2024 roku, zostały ujednolicone ze względu na zmiany wprowadzone w „Zasadach organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej” w dniu 31 grudnia 2025 r.

Niniejszy program powstał na podstawie ewaluacji „Programu szkolenia specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym”, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w dniu 26 czerwca 2014 r. i zastępuje wyżej wymieniony program.

Ewaluacji dokonał Zespół do ewaluacji i opracowania programów szkoleń z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego powołany w dniu 5 kwietnia 2024 r. Decyzją nr 29 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, w składzie:

- st. bryg. Mariusz Przygoda – CS PSP w Częstochowie
- mł. bryg. Dariusz Olcen – KP PSP w Pruszczu Gdańskim
- st. bryg. Zdzisław Salamonowicz – APoż
- bryg. Artur Ankowski – APoż
- kpt. Sebastian Staszko – APoż
- bryg. Paweł Wereski – KG PSP
- st. kpt. Mateusz Kamiński – KG PSP
- st. kpt. Mateusz Trestka – KG PSP
- Magdalena Stajszczak – KG PSP
- Agata Dobosz – KG PSP

Ilekoć w dokumencie znajduje się zapis „utracił moc” oznacza to, że stało się to na podstawie „Zasad organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej”. Tym samym aktualnych wytycznych należy szukać z załączniku nr 10 poz. 1.

Spis treści

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE	4
1. Cel szkolenia	4
2. Sylwetka absolwenta	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie	4
II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO	5
1. Organizacja szkolenia.....	5
2. Zalecenia i wskazówki metodyczne	6
3. Plan nauczania zajęć stacjonarnych.....	8
III. TREŚCI KSZTAŁCENIA	9
1. Rozpoznawanie zagrożeń CBRNE – 8T.....	9
2. Pobór i analiza próbek – 2T, 6P	9
3. Materiały wybuchowe – 4T, 1P	10
4. Urządzenia wybuchowe – 4T, 1P	11
5. Działania ratownicze podczas zdarzeń o charakterze CBRNE – 2T, 6P	11
IV. LITERATURA	13
V. ZAŁĄCZNIKI.....	14

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie słuchacza do skutecznego i bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego podczas zdarzeń z udziałem czynników o charakterze chemicznym, biologicznym, radiacyjnym, nuklearnym oraz materiałów wybuchowych (CBRNE).

2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

- a) w sferze poznawczej:
 - charakteryzować źródła zagrożeń CBRNE;
 - charakteryzować oznaki wystąpienia zagrożenia;
 - omawiać zasady doboru środków ochrony indywidualnej;
 - omawiać sposoby detekcji środków CBRNE;
 - wymieniać sprzęt do pomiaru i oceny skali i rodzaju zagrożenia;
 - omawiać zasady organizacji akcji ratowniczej w przypadku zagrożeń o charakterze CBRNE;
 - omawiać zasady współdziałania służb zaangażowanych w likwidację skutków incydentów CBRNE;
 - omawiać wpływ psychologicznych aspektów incydentów CBRNE na ratowników i społeczeństwo;
 - wyjaśniać skutki emisji substancji mogących stwarzać zagrożenia kwalifikowane jako CBRNE;
- b) w sferze praktycznej:
 - rozpoznawać symptomy obecności czynników CBRNE;
 - pobierać próbki substancji i materiałów;
 - dokonywać identyfikacji zagrożenia;
 - dobierać środki ochrony indywidualnej do występującego zagrożenia;
 - organizować ewakuację osób poszkodowanych i zagrożonych;
 - zapewniać kwalifikowaną pierwszą pomoc poszkodowanym;
 - organizować dekontaminację ludzi i sprzętu;
 - nawiązywać współpracę ze służbami zaangażowanymi w likwidację skutków incydentów CBRNE;
- c) w sferze motywacyjnej, mieć ukształtowane postawy:
 - odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych;
 - odpowiedzialności za stan obiektów i sprzętu;
 - dbałości o ciągłe pogłębianie wiedzy;
 - odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.

3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest skierowanie, którego wzór określa załącznik nr 1, potwierdzające określone w nim wymagania.

II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. Organizacja szkolenia

- a. Szkolenie realizowane jest przez:
 - szkoły Państwowej Straży Pożarnej,
 - ośrodek szkolenia komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej.
- b. Do prowadzenia zajęć dydaktycznych uprawnieni są instruktorzy i wykładowcy, którzy ukończyli w ramach działalności wspomagającej nadzoru dydaktycznego warsztaty przygotowujące do realizacji przedmiotowego szkolenia.
- c. Osobą odpowiedzialną za prawidłową realizację szkolenia w szkole PSP lub ośrodku szkolenia kw PSP jest kierownik szkolenia. Do jego zadań należy:
 - wybór kadry dydaktycznej,
 - opracowanie w porozumieniu z kadrą dydaktyczną szczegółowego planu szkolenia,
 - przygotowanie sprzętu niezbędnego do realizacji zajęć,
 - uzgodnienie z właścicielami obiektów zgód i zasad wykorzystania obiektu,
 - zapewnienie niezbędnego transportu dla całej grupy szkoleniowej w przypadku realizacji szkolenia poza placówką szkoleniową,
 - weryfikacja sprzętu przywiezionego przez uczestników szkolenia,
 - zapewnienie jednego zestawu ratownictwa medycznego R1 z AED do zabezpieczenia medycznego na każdą ćwiczącą grupę podczas zajęć praktycznych,
 - prowadzenie nadzoru nad realizacją programu szkolenia,
 - prowadzenie zajęć podczas szkolenia (w przypadku spełnienia wymogu z lit. b),
 - przygotowanie dokumentacji szkoleniowej.
- d. Podstawą organizacji procesu dydaktycznego jest plan nauczania. Podstawową formą nauczania jest lekcja, której odpowiada jedna godzina dydaktyczna trwająca 45 minut. Dopuszcza się łączenie jednostek lekcyjnych.
- e. Na realizację programu przewidziano **35 godzin dydaktycznych**, w tym:
 - zajęcia teoretyczne – 20 godzin dydaktycznych,
 - zajęcia praktyczne – 14 godzin dydaktycznych,
 - egzamin końcowy – 1 godzina dydaktyczna.
- f. Zaleca się, aby zajęcia dydaktyczne realizowane były w dziennym wymiarze do 10 godzin dydaktycznych, z czego maksymalnie 8 godzin zajęć praktycznych.
- g. Lekcje powinny odbywać się w salach przystosowanych do prowadzenia zajęć teoretycznych (odpowiadających warunkom higieny szkolnej, odpowiednio wyposażonych w techniczne środki dydaktyczne) oraz w miejscach pozwalających na sprawną organizację zajęć praktycznych.
- h. Warunkiem ukończenia szkolenia jest zaliczenie egzaminu końcowego.

- i. Do egzaminu końcowego zostają dopuszczeni słuchacze, którzy uczestniczyli w minimum 90% zajęć objętych programem szkolenia, w tym w 100% zajęć praktycznych.
- j. Egzamin końcowy organizowany jest w formie testu złożonego z 30 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z jedną prawidłową odpowiedzią.
- k. Aby uzyskać zaliczenie z egzaminu końcowego należy zaznaczyć prawidłową odpowiedź w minimum 24 zadaniach.
- l. Do oceny egzaminu stosuje się skalę „zaliczył – nie zaliczył”.
- m. W razie nie przystąpienia do egzaminu końcowego z uzasadnionej przyczyny, słuchacz może przystąpić do egzaminu w terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia.
- n. W razie nie zdania egzaminu końcowego, słuchacz może zdawać egzamin poprawkowy w terminie wyznaczonym przez organizatora szkolenia. Do egzaminu poprawkowego bez powtarzania szkolenia można przystąpić tylko jeden raz.
- o. Egzamin poprawkowy przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi dla egzaminu końcowego.
- p. Słuchacz, który spełnił wymogi określone w lit. k. otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, zgodne ze wzorem zawartym w załączniku nr 2.

2. Zalecenia i wskazówki metodyczne

- a. Zajęcia teoretyczne powinny być organizowane dla całej grupy słuchaczy.
- b. Grupa zajęciowa uczestnicząca w szkoleniu może liczyć maksymalnie 20 osób.
- c. utracił moc.
- d. Zajęcia teoretyczne powinny być realizowane w pomieszczeniach zapewniających odpowiednie warunki higieny szkolnej oraz wyposażonych zarówno w proste, jak i techniczne środki dydaktyczne.
- e. Przed szkoleniem kierownik szkolenia ma obowiązek przedstawić słuchaczowi:
 - program i zalecaną literaturę,
 - zasady realizacji programu i zaliczenia szkolenia oraz sposób bieżącej kontroli wyników nauczania.
- f. W rozkładzie zajęć dydaktycznych należy uwzględnić korelację tematyczną.
- g. W trakcie szkolenia należy zapewnić warunki do realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych m. in. poprzez:
 - przestrzeganie zasad nauczania,
 - łączenie metod asymilacji wiedzy z metodami samodzielnego dochodzenia do wiedzy.
- h. Prowadzący zajęcia, w trakcie realizacji tematów przewidzianych w planie nauczania powinni zwracać szczególną uwagę na:

- poprawną terminologię,
 - wykorzystywanie do ćwiczeń tylko sprzętu sprawnego pod względem technicznym,
 - poprawne wykonywanie czynności,
 - kształtowanie pożądanych umiejętności oraz koniecznych nawyków.
- i. W trakcie realizacji szkolenia powinna być dokonywana ocena osiągnięć słuchaczy. Zaleca się stosowanie takich metod kontroli osiągnięć słuchaczy jak pytania ustne czy zadania praktyczne.
 - j. Zajęcia praktyczne powinny odbywać się, z zapewnieniem niezbędnego sprzętu zgodnego z załącznikiem 10 poz. 1 „Zasad organizacji nadzoru dydaktycznego nad realizacją programów kształcenia i szkolenia zatwierdzonych przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej”, w miejscach, które umożliwiają ich sprawną i bezpieczną realizację.
 - k. Zajęcia praktyczne należy poprzedzić odprawą organizacyjną, którą prowadzi prowadzący zajęcia. Celem odprawy jest zapoznanie słuchaczy z tematyką i celem ćwiczeń oraz omówienie ich przebiegu.
 - l. Zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy powinny być zintegrowane z tematyką prowadzonych zajęć. W procesie nauczania należy zwracać uwagę na istniejące lub mogące wystąpić zagrożenia oraz wskazywać na sposoby bezpiecznego wykonywania zadań.
 - m. W toku ćwiczeń prowadzący kontroluje poprawność wykonania powierzonych zadań, a w razie zauważenia nieprawidłowości, na bieżąco koryguje błędy w ramach instruktażu indywidualnego bądź grupowego.
 - n. Przekazywane w toku szkolenia informacje powinny być zgodne z międzynarodowymi standardami reagowania na zagrożenia CBRNE, wynikające z obowiązujących aktów prawnych oraz zawartych porozumień. Szczególny nacisk należy położyć na jasne określenie kompetencji i zakresu działania służb uczestniczących w akcji przeciwdziałania zagrożeniom CBRNE.
 - o. W instruktażu końcowym prowadzący powinien podsumować zajęcia, przeanalizować najczęściej popełniane błędy, wskazać ich źródło oraz sposób prawidłowego wykonania czynności.
 - p. Ćwiczenia należy każdorazowo zakończyć czyszczeniem i konserwacją używanego sprzętu w celu kształtowania u słuchaczy nawyku dbałości o sprzęt i zaznajomienia z zasadami i sposobami konserwacji sprzętu pożarniczego.
 - q. Zaleca się zorganizowanie w ostatnim dniu tylko zajęć praktycznych i egzaminu końcowego.

3. Plan nauczania zajęć stacjonarnych

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Rozpoznanie zagrożeń CBRNE	8	-	8
2.	Pobór i analiza próbek	2	6	8
3.	Materiały wybuchowe	4	1	5
4.	Urządzenia wybuchowe	4	1	5
5.	Działania ratownicze podczas zdarzeń o charakterze CBRNE	2	6	8
Razem		20	14	34

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem

III. TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. Rozpoznawanie zagrożeń CBRNE – 8T

Materiał nauczania:

Terroryzm (cele ataków CBRNE, metody ataków CBRNE). Infrastruktura krytyczna. Charakterystyka zdarzeń z użyciem czynników CBRNE. Charakterystyka środków chemicznych (broń chemiczna i inne niebezpieczne substancje chemiczne). Charakterystyka środków biologicznych (bakterie, wirusy, riketsje, toksyny). Charakterystyka środków radiacyjnych i nuklearnych (ataki na obiekty jądrowe, radiacyjne środki dyspersyjne - RDD, radiacyjne środki emisyjne - RED, improwizowane ładunki nuklearne - IND, broń nuklearna). Charakterystyka urządzeń wybuchowych – IED. Rozprzestrzenianie się czynników CBRNE. Charakterystyczne symptomy użycia czynników CBRNE. Oddziaływanie czynników CBRNE na organizmy żywe i środowisko. Społeczne i psychologiczne aspekty zdarzeń CBRNE.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- wskazać cele ataków terrorystycznych i opisać ich metody,
- zdefiniować pojęcie infrastruktury krytycznej,
- omówić charakterystykę zdarzeń z użyciem czynników CBRNE,
- zdefiniować rodzaje czynników CBRNE,
- omówić parametry fizykochemiczne czynników CBRNE,
- omówić parametry toksykologiczne i biologiczne czynników CBRNE,
- omówić symptomy i znaczenie występowania znaków charakterystycznych (zapach, kolor osadu, martwe owady i zwierzęta, zniszczona roślinność, zachowania uszkodzonych, ślady wybuchu),
- omówić elementy wpływające na rozprzestrzenianie się czynników CBRNE (warunki meteorologiczne, warunki topograficzne, infrastruktura),
- omówić wpływ czynników CBRNE na organizmy żywe i środowisko,
- dokonać charakterystyki aspektów społecznych i psychologicznych związanych ze zdarzeniami CBRNE.

2. Pobór i analiza próbek – 2T, 6P

Materiał nauczania:

Pobór i analiza próbek. Pomiary stężenia czynników CBRNE. Parametry oznaczane z wykorzystaniem mierników. Metodologia pomiarów. Czynniki warunkujące prawidłowość pomiaru. Sprzęt pomiarowy i analityczny (IMS, FTIR, RM, metody kolorymetryczne, testy biologiczne, urządzenia do pomiaru i identyfikacji promieniowania jonizującego).

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zasady i techniki pobierania i zabezpieczania próbek ze względu na stan skupienia,

- dobrać sprzęt do poboru próbek ze względu na stan skupienia pobieranej próbki ,
- przygotować sprzęt do poboru próbek,
- przygotować sprzęt do przenoszenia próbek,
- dokonać wstępnego rozpoznania właściwości niebezpiecznych próbek (promieniotwórczość, wybuchowość, palność, reaktywność),
- dokonać poboru próbek w każdym stanie skupienia,
- oznakować miejsce pomiarów i poboru próbek,
- opisać i oznakować próbki,
- zabezpieczyć próbki przed wtórną kontaminacją,
- zdekontaminować próbki,
- zabezpieczyć próbki przed zniszczeniem,
- omówić sposoby detekcji skażeń,
- omówić metodologię wykonywania pomiarów i analizy,
- omówić zjawiska zakłócania wyników podczas wykonywania pomiarów i analiz,
- wymienić i wskazać sprzęt pomiarowy i analityczny,
- obsłużyć sprzęt pomiarowy i analityczny,
- dokonać interpretacji wskazań urządzeń pomiarowych i analitycznych (przeliczanie jednostek, porównywanie wyników).

Uwagi do realizacji tematu:

Realizując zajęcia z tego tematu należy przeprowadzić ćwiczenia, w trakcie których każdy słuchacz przygotuje odpowiedni sprzęt, dokona poboru oraz oznakuje:

- próbki powietrza, gazu, pary z otoczenia,
- próbki powietrza, gazu, pary z pojemnika,
- próbki powietrza, gazu, pary z nad lustro cieczy,
- próbki powietrza, gazu, pary z nad rozlewiska,
- próbki ciekłej z pojemnika,
- próbki ciekłej z rozlewiska,
- próbki ciekłej z zagłębienia, studni,
- próbki ciekłej z powierzchni „niepoziomych” (technika „wipe”),
- próbki ciekłej z gleby,
- próbki stałej z powierzchni poziomych o różnej chropowatości,
- próbki stałej z opakowania,
- próbki stałej ze zbiornika,
- próbki stałej z powierzchni „niepoziomych”,
- próbki stałej z gleby.

3. Materiały wybuchowe – 4T, 1P

Materiał nauczania:

Wybuch – charakterystyka zjawiska. Rodzaje przemian wybuchowych. Zagrożenia związane z wybuchem materiałów wybuchowych. Rodzaje materiałów wybuchowych i ich charakterystyka. Sposoby i środki inicjowania wybuchu materiałów wybuchowych. Zastosowanie materiałów wybuchowych. Obrót materiałami wybuchowymi

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- zdefiniować pojęcia: wybuch fizyczny, wybuch chemiczny, wybuch jądrowy, materiał wybuchowy, mieszanina pirotechniczna,
- omówić parametry charakterystyczne dla zjawiska wybuchu,
- omówić formy przemian fizykochemicznych materiałów wybuchowych,
- omówić zagrożenia związane z wybuchem materiałów niebezpiecznych,
- omówić rodzaje materiałów wybuchowych – charakterystyka i zastosowanie,
- omówić sposoby i środki inicjowania wybuchu materiałów wybuchowych,
- rozpoznać podstawowe rodzaje materiałów wybuchowych,
- wymienić regulacje prawne dotyczące obrotu materiałami wybuchowymi.

4. Urządzenia wybuchowe – 4T, 1P**Materiał nauczania:**

Amunicja (niewypały i niewybuchy), improwizowane materiały i urządzenia wybuchowe - budowa i rodzaje ze względu na sposób inicjowania wybuchu.

Cele szczegółowe:

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić budowę i rodzaje amunicji (niewypały i niewybuchy),
- omówić rodzaje improwizowanych materiałów wybuchowych,
- omówić budowę i rodzaje improwizowanych urządzeń wybuchowych,
- omówić sposoby zwiększenia siły rażenia improwizowanych urządzeń wybuchowych,
- scharakteryzować skalę rażenia improwizowanych urządzeń wybuchowych,
- rozpoznać improwizowane materiały i urządzenia wybuchowe oraz niewypały i niewybuchy,
- omówić sposoby inicjowania wybuchu improwizowanych urządzeń wybuchowych,
- wymienić rodzaje improwizowanych urządzeń wybuchowych ze względu na sposób ich detonacji.

5. Działania ratownicze podczas zdarzeń o charakterze CBRNE – 2T, 6P**Materiał nauczania**

Zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wyznaczenie strefy zagrożenia. Prognozowanie rozprzestrzeniania zagrożeń CBRNE. Prowadzenie rozpoznania w przypadku niezidentyfikowanych zapachów, substancji i przesylek. Zasady planowania i realizacji ewakuacji poszkodowanych. Sposoby postępowania z przedmiotami, które mogą być urządzeniami wybuchowymi.

Współdziałanie ze służbami, inspekcjami, siłami zbrojnymi (zespoły rozpoznania biologicznego, chemiczno-radiacyjne zespoły awaryjne). Lokalne i rządowe struktury

zarządzania kryzysowego.

Cele szczegółowe

W wyniku realizacji tematu słuchacz powinien:

- omówić zasady zabezpieczenia miejsca zdarzenia (przedmiotów),
- zabezpieczyć miejsce zdarzenia,
- omówić sposoby prowadzenia rozpoznania w przypadku zagrożeń CBRNE, w tym „niezidentyfikowanych”: zapachów, substancji i przesylek,
- przeprowadzić rozpoznanie: terenu zdarzenia, zagrożenia ludzi i środowiska,
- pozyskać informacje dotyczące rodzaju i właściwości czynników CBRNE ,
- omówić zasady podziału terenu akcji na strefy zagrożenia ,
- określić strefę zagrożenia, w zależności od warunków atmosferycznych, pionowej stateczności powietrza, ukształtowania terenu, stanu skupienia i rodzaju substancji,
- omówić zasady planowania i realizacji ewakuacji poszkodowanych w sytuacji zagrożenia CBRNE,
- zaplanować i przeprowadzić ewakuację poszkodowanych,
- omówić problematykę dekontaminacji masowej,
- omówić zadania krajowych/lokalnych podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie zdarzeniom CBRNE (policja, straż pożarna, służba zdrowia, wojsko, obrona cywilna, służby zarządzania kryzysowego, SANEPID, Inspekcja Ochrony Środowiska, jednostki naukowo-badawcze i inne).

IV. LITERATURA

1. Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, KG PSP, 2021.
2. Gawliczek P. „Terroryzm z wykorzystaniem broni masowego rażenia (megaterroryzm) jako zagrożenie asymetryczne. Formy przeciwdziałania”, AON, Warszawa, 2007.
3. Symonides J. „Świat wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń”, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2010.
4. Chomiczewski K. „Zagrożenia bioterroryzmem”, Przegląd Epidemiologiczny nr 2/2003.
5. Chomiczewski K., Kocik J. „Bioterroryzm”. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2002.
6. Wojnarowski A., Obolewicz-Pietrusiak A. „Podstawy ratownictwa chemicznego”, Firex Zakład Wydawnictw i Szkolenia, 2001.
7. Ranecki J. „Ratownictwo chemiczno-ekologiczne”. SA PSP Poznań 1998.
8. Guzewski P., Pawłowski R. „Dekontaminacja w działaniach ratownictwa chemicznego jednostek straży pożarnych”, Opolska Oficyna Wydawnicza, Opole, 1994.
9. Goniewicz M. „Medycyna katastrof”, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa, Kielce, 2012.
10. Guidelines for first response to a CBRNE incident – Project on Minimum Standards and Non-Binding Guidelines for First Responders Regarding Planning, Training, Procedure and Equipment for Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRNE) Incidents, Civil Protection Committee – NATO, 2006.
11. Empfehlungen für die Probenahme zur Gefahrenabwehr im Bevölkerungsschutz, Bundesamt für Bevölkerungsschutz und Katastrophenhilfe, Bonn, 2010.
12. Baza Wiedzy KG PSP <https://www.gov.pl/web/kgpsp/baza-wiedzy>.

V. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

.....
(pieczęćka jednostki delegującej)

KARTA SKIEROWANIA

Jednostka delegująca

Nazwa

Adres

tel. / fax / e-mail

Kieruję Pana / Panią.....
(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny / ewidencyjny PSP.....

**na szkolenie specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym,
biologicznym, radiacyjnym, nuklearnym i wybuchowym**

realizowane w dniach W

Oświadczam, że kierowany/-a:

- a) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu inżyniera pożarnictwa lub kwalifikacje do wykonywania zawodu technika pożarnictwa lub kwalifikacje do wykonywania zawodu strażak i zaświadczenie o ukończeniu szkolenia specjalistycznego z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- b) posiada kwalifikacje ratownika, aktualne na czas trwania szkolenia, zgodne z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- c) posiada kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, aktualne na czas trwania szkolenia,
- d) nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi,
- e) posiada orzeczenie komisji lekarskiej lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis przełożonego uprawnionego do mianowania)

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny / ewidencyjny PSP.....

Ukończył....

**szkolenie specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym,
biologicznym, radiacyjnym, nuklearnym i wybuchowym**

przeprowadzone w.....

w okresie od.....r. do.....r.

według programu z dnia.....

zatwierdzonego przez.....

.....

....., dnia r.
(miejscowość)

Nr

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

Lp.	Temat	Liczba godzin		
		T	P	R
1.	Rozpoznanie zagrożeń CBRNE	8	-	8
2.	Pobór i analiza próbek	2	6	8
3.	Materiały wybuchowe	4	1	5
4.	Urządzenia wybuchowe	4	1	5
5.	Działania ratownicze podczas zdarzeń o charakterze CBRNE	2	6	8
Razem		20	14	34

T – zajęcia teoretyczne, P – zajęcia praktyczne, R – razem